

15. SVJETSKA GEOGRAFSKA OLIMPIJADA

Quebec City, KANADA,
30. 7. – 6. 8. 2018.

Petnaesta Svjetska geografska olimpijada (*International Geography Olympiad*) održana je u razdoblju od 31. 7. do 6. 8. u gradu Québecu u Kanadi. Događaj su organizirali *Univesité Laval*, *Canadian Association of Geographers* i *Royal Canadian Geographical Society*, pod vodstvom Matthewa Hatvanyja, s *Univesité Laval*, Lynn Moordman, s *Mount Royal University*, i Beth Dye iz *Twin Rivers Educational Centre*. Na Olimpijadi je sudjelovalo više od 40 država sa svih kontinenata. Timovi iz svake države natjecateljice uglavnom su se sastojali od četiri učenika u dobi od 16. do 19. godina i dvoje voditelja. Hrvatsku su predstavljala četiri srednjoškolska učenika koji su svoj plasman na Olimpijadu ostvarili na temelju rezultata na Državnom natjecanju iz geografije 2018., višestrukih prethodnih sudjelovanja i osvojenih vodećih mjesta na ranijim državnim natjecanjima iz geografije, te na temelju sudjelovanja na Međunarodnoj geografskoj olimpijadi 2016. i 2017. godine. Hrvatski natjecateljski tim činili su Luka Banović, maturant Gimnazije Andrije Mohorovičića u Rijeci (u vrijeme Državnog natjecanja iz geografije) i student 1. godine Matematičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Nikola Biščan, učenik trećeg razreda Srednje škole Donji Miholjac, Mihovil Penavić, učenik Klasične gimnazije fra Marijana Lanosovića s pravom javnosti u Slavonskom Brodu (u vrijeme Državnog natjecanja iz geografije) i student 1. godine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te Leo Radalj, učenik trećeg razreda III. gimnazije – Split. Učenike su na Olimpijadu vodili dr. sc. Ivan Šulc, poslijedoktorand i doc. dr. sc. Dubravka Spevec, s Geografskog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a u ime Hrvatskog geografskog društva, koje je bilo organizator sudjelovanja hrvatskog tima na Međunarodnoj geografskoj olimpijadi. Doc. dr. sc. Dubravka Spevec ujedno je i članica upravnog odbora (*Task Force*) Međunarodne geografske olimpijade.

foto: Ivan Šulc

Sl. 1. Natjecatelji iz Hrvatske ispred hotela Fairmont Le Château Frontenac u gradu Québecu (slijeva na desno): Luka Banović, Mihovil Penavić, Nikola Biščan, Leo Radalj

foto: Dubravka Spevec

Sl. 2. Hrvatski tim nakon dodjele medalja

Prije odlaska na samu olimpijadu, učenici su sudjelovali na pripremama na Geografskom odsjeku PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, s ciljem produblivanja znanja o određenim geografskim temama i stjecanja vještina potrebnih za međunarodno natjecanje. Tijekom priprema, održanih od 2. do 4. 7. 2018., učenicima su predavanja i radionice održali doc. dr. sc. Ivan Čanjevac, doc. dr. sc. Mladen Maradin, doc. dr. sc. Dubravka Spevec, doc. dr. sc. Ružica Vuk i dr. sc. Ivan Šulc. Učenici su tijekom priprema usvojili nova znanja i vještine iz područja klime i klimatskih promjena, prirodnih rizika povezanih s vodama, prirodnih resursa, turizma, kartografije te statističkih i grafičkih metoda u geografiji. Pod vodstvom *team lidera*, učenici su također izradili poster na temu *Ston's "White Gold" from the Adriatic Sea*. Naime, svi timovi su trebali pripremiti poster na temu *Appreciating Landscapes*, s naglaskom na utjecaj vode na ljudske djelatnosti.

Međunarodno natjecanje održano je na kampusu *Université Laval* u gradu Québecu, gdje su bili smješteni natjecatelji i voditelji. Natjecanje se sastojalo od ukupno tri dijela, ispiti su se održavali na *Faculté de foresterie, de géographie et de géomatique*. Dana 1. 8. učenici su pisali pismeni ispit (*Written Response Test*), 2. 8. su sudjelovali na terenskom radu (*Field Work*) u okolici grada Québeca, 3. 8. su na fakultetu pisali ispit vezan uz terenski rad, a 5. 8. su rješavali multimedijски

foto: Ivan Šulc

Sl. 3. Natjecatelji i voditelji na Međunarodnoj geografskoj olimpijadi 2018. g. nakon dodjele medalja na Université Laval

test (*Multimedia Test*). Na navedena tri dijela natjecanja, koja ulaze u ukupni broj bodova i na temelju koji se formira rang ljestvica, učenici su trebali pokazati zavidnu razinu geografskih znanja i vještina, najvećim dijelom u primjeni na konkretnim sadržajima i problemima u prostoru.

Uz samo natjecanje, boravak učenika na Olimpijadi uključivao je i druge aktivnosti. Dana 1. 8. održan je terenski obilazak povijesne jezgre grada Québeca, uvrštene na UNESCO-ov Popis svjetske baštine. Timovi su se u gradu trebali orijentirati na temelju karata i pronaći zadane lokacije, na kojima su im održana kraća predavanja o relevantnoj prostornoj problematici vezanoj uz sam grad. Dva dana kasnije, 3. 8. održana je sesija s posterima na kojoj je svaki tim trebao prezentirati svoj poster izrađen na zadanu temu. Umjesto uobičajene kulturne večeri, 4. 8. je održan Kanadski kulturni događaj (*Canadian Cultural Event*), na kojem su natjecatelji na zabavan način trebali demonstrirati pojedine elemente kanadske kulture, a koje su prethodno uvježbali s volonterima iz Kanade (pjesma, ples, glazba, jezik, način komunikacije...). Sljedeći dan, 5. 8. održana je cjelodnevna terenska ekskurzija u Nacionalnom parku *Forêt Montmorency*. Tijekom ekskurzije učenici i voditelji prisustvovali su terenskom obilasku s kraćim predavanjima vezanim uz geomorfološka obilježja Kanadskog štita, hidrografska obilježja Quebeca te karakteristični biljni i životinjski svijet kanadske tajge.

foto: Ivan Šulc

Sl. 4. Slapovi Ouatouchouan na lokalitetu Val Jalbert

Posljednji dan natjecanja, 6. 8. održana je svečana dodjela medalja i proglašenje rang ljestvice natjecatelja. Učenici iz Hrvatske osvojili su čak tri mjesta: Nikola Biščan osvojio je srebrnu medalju s 37. mjestom. Luka Banović je s 43. mjestom također osvojio srebrnu medalju, dok je Mihovil Penavić osvojio brončanu medalju s 53. mjestom. Leo Radalj također je ostvario jako dobar rezultat koji ga je motivirao na daljnje bavljenje geografijom. Time je hrvatski olimpijski tim, od 2011. g. od kada redovito sudjeluje na Svjetskoj geografskoj olimpijadi, osvojio ukupno 24 medalje – 7 zlatnih, 8 srebrnih i 9 brončanih. Isti dan održano je svečano zatvaranje Olimpijade, zajedno s otvaranjem Regionalnog kongresa Međunarodne geografske unije (*IGU Regional Congress, Québec, Canada*).

Nakon natjecateljskog dijela Olimpijade za dio natjecatelja i voditelja održana je petodnevna terenska ekskurzija (*Post-iGeo Field Excursion*), s ciljem upoznavanja geografskih obilježja i procesa u Kanadi kao državi domaćinu. Terenska ekskurzija održana je od 7. do 11. 8. 2018. na području regije Québec. Prvi dan je uključio posjet selu sjevernoameričkih Indijanaca Mashteuiatsh, smještenom uz jezero St. Jean, gdje su se sudionici imali prilike upoznati s tradicionalnim indijanskim načinom života putem izloženog prostora i demonstracije tradicionalnih aktivnosti. Nakon toga sudionici su posjetili Val Jalbert, djelomično očuvani planski industrijski gradić s drvenim kućama iz 1930-ih, smješten uz spektakularni veliki slap i nekadašnju hidroelektranu.

foto: Ivan Šulc

Sl. 5. Šetnja po dnu estuarija rijeke St. Lawrence za vrijeme oseke

Terenska ekskurzija drugi dan odvijala se uz rijeku i fjord Seguenay, jedan od najjužnijih i najdužih fjordova u svijetu. Uključila je također posjet centru za proučavanje bijelih kitova beluga, koje obitavaju u rijeci Seguenay te obližnjoj rijeci St. Lawrence. Drugi dio drugog dana te cijeli treći dan ekskurzija je tematski bila usmjerena na proučavanje obilježja rijeke St. Lawrence i njezine okolice, uz vodstvo biološke udruge *Explos Nature*. Sudionici su na terenu sudjelovali u predavanjima i terenskim obilascima lokacija s karakterističnim fizičko-geografskim i biološkim obilježjima rijeke St. Lawrence, na primjerima zone izmjene visoke plime i oseke s karakterističnim živim svijetom, hidroloških i klimatskih obilježja uzrokovanih prodorom hladne morske struje u estuarij, obilježja ptičjeg svijeta, karakteristika vegetacije itd. Uz to su sudionici imali priliku promatrati kitove u estuariju rijeke St. Lawrence, te se popeti uz kvartarne lesne dine Tadoussac od obale rijeke do vrha, uz predavanje o postglacijalnim geomorfološkim procesima na području uz rijeku St. Lawrence.

Četvrti dan Post-iGeo ekskurzije uključio je posjet dvama lokalitetima. U prijepodnevnim satima sudionici su posjetili *Fort Ingall*, restauriranu drvenu utvrdu smještenu južno od rijeke St. Lawrence, neposredno uz kanadsko-američku granicu. Utvrda je nastala kao dio obrambenog sustava početkom 19. st. tijekom borbe između SAD-a i Ujedinjenog Kraljevstva za prevlast nad južnim dijelom

foto: Ivan Šulc

Sl. 6. Lesne dine na lokalitetu Tadoussac uz rijeku Saguenay

pokrajine Québec. Poslije toga ekskurzija je uključila posjet posjedu *Seigneurie des Aulnaies*, tipičnom zemljoposjedničkom imanju u ovoj regiji kakvih je bilo veći broj do prve polovice 20. stoljeća.

Posljednji dan terenske ekskurzije odvijao se na Grosse Île, otoku smještenom u estuariju St. Lawrence, na kojem se nalazi *Irish Memorial National Historic Site*. Naime, taj je otok do početka 20. st. predstavljao imigracijsku stanicu i karantenu za imigrante koji su dolazili brodom u Kanadu preko Atlantskog oceana. S obzirom na veliku zastupljenost imigranata iz Irske, te na visoku smrtnost u pojedinim godinama uslijed zaraznih bolesti, kompleks građevina zaštićen je kao memorijalno područje. Nakon toga su se učenici i voditelji vratili u grad Québec, čime je završila terenska ekskurzija.

Odlazak hrvatskog tima na olimpijadu organiziralo je Hrvatsko geografsko društvo, a financijski potpomoglo Ministarstvo znanosti i obrazovanja i sponzor ERSTE d.o.o., na čemu im najljepše zahvaljujemo. U pripremi i organizaciji odlaska hrvatskog tima na 15. Svjetsku geografsku olimpijadu izrazito veliki doprinos dala je doc. dr. sc. Ružica Vuk, na čemu joj neizmjereno zahvaljujemo.

Sljedeća Svjetska geografska olimpijada održat će se u Hong Kongu u Kini od 31. srpnja do 5. kolovoza 2019. godine.